

Riedsútstel

Ried	: 18 december 2025
Agindapunt	: 11
Status	: Besluitvormend
Program	: 0. Bestuur en ondersteuning
Eardere behandeling	: Werkgroep BOB en presidium 27 november 2025
Portefúljuhâlder	: N.v.t.
Taheakke	: 1. Reglement van Orde gemeenteraad Achtkarspelen 2026
Saak- en stiknûmer	: 2025111212283/25ZG110159

Underwerp

Vaststellen Reglement van Orde gemeenteraad Achtkarspelen 2026

Wy stelle jo foar te besluten om:

1. Het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Achtkarspelen 2026 vast te stellen.

Koarte gearfetting

Het presidium stelt de gemeenteraad van Achtkarspelen voor een nieuw Reglement van Orde (RvO) vast te stellen. Het nieuwe RvO is opgesteld naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen uit een onderzoek van een studente van de Thorbecke Academie. De aanbevelingen hebben als doel een efficiëntere en effectievere wijze van vergaderen.

Foech ried/kolleezje

De raad is bevoegd het besluit te nemen, omdat het gaat om de inrichting van de eigen werkwijze en vergaderstructuur (artikel 16 van de Gemeentewet).

Ynlieding

Een stagiaire van de Thorbecke Academie heeft onderzoek gedaan naar het vergadermodel van de raad. Ze heeft haar conclusies en aanbevelingen op 26 juni 2025 gepresenteerd. Het onderzoek kreeg brede steun waarna een werkgroep van raadsleden en steunfractieleden de aanbevelingen heeft uitgewerkt en voorgelegd aan het presidium, dat dit voorstel nu aan de raad doet.

Histoarje

De gemeenteraad heeft het bestaande RvO vastgesteld op 3 maart 2022 met als belangrijkste reden een actualisatie van de regels over de wijze van vergaderen. Het is op 12 oktober 2023 gewijzigd, vooral om raadsleden meer mogelijkheden te geven vragen te stellen in het vragenhalfuurtje van de raad.

Te berikken effekt

Een efficiënte, transparante en goed gestructureerde werkwijze voor raadsvergaderingen.

Arguminten

1.1 *De nieuwe verordening 'codificeert' de aanbevelingen uit het onderzoek*

Naast een wijziging van het RvO is er een wijziging nodig van de verordening op het presidium en moet de raad nieuwe verordeningen vaststellen voor de werkwijze van de agendacommissie en de raadscommissie Byld.

1.2 *De nieuwe spreekregels bevorderen de efficiëntie van de vergaderingen*

De beraadslagingen over onderwerpen op de agenda van Beslút (de besluitvormende vergadering van de raad) beslaan maximaal één termijn. Voor Oerlis (de oordeelsvormende vergadering van de raad) zijn dat - net als nu - hooguit twee termijnen. Voor 'hamerstukken' op de agenda van Beslút vindt straks geen beraadslaging meer plaats. Dit zorgt ervoor dat vergaderingen overzichtelijker en efficiënter verlopen, terwijl raadsleden toch voldoende gelegenheid hebben hun standpunten toe te lichten.

1.3 *Het nieuwe RvO zorgt voor meer flexibiliteit in vergadertijden*

Het wordt mogelijk (werkgroep)vergaderingen en activiteiten eerder te laten beginnen (zie artikel 12). Het geeft de raad meer ruimte voor werkbezoeken en om als de agendadruk groot is onderwerpen zorgvuldig te behandelen zonder tijdsdruk in de avonduren. Nu is het aanvangstijdstip 16.00 uur. Het aanvangstijdstip van de reguliere raadsvergadering blijft 19.30 uur.

1.4 *Door de strikte scheiding in het vergadermodel kan het 'herenakkoord' vervallen*

In de huidige situatie staan onderwerpen vaak tegelijkertijd op de agenda als meningvormend en besluitvormend. Als fracties van mening zijn dat een voorstel nog niet besluitrijp is, kunnen zij een beroep doen op het 'herenakkoord', waardoor de raad een besluit pas later neemt. In het nieuwe model doorloopt een onderwerp eerst de beeldvorming in Byld (de raadscommissie) en de oordeelsvorming in Oerlis (de oordeelsvormende raadsvergadering). Pas daarna komt het op de agenda van Beslút (besluitvormende raadsvergadering). Met andere woorden: als een onderwerp op de agenda van Beslút staat, is het voorstel volledig besluitrijp, waardoor het 'herenakkoord' overbodig wordt.

1.5 *Het college beantwoordt technische vragen voortaan schriftelijk*

Om vergaderingen efficiënter te laten verlopen, worden technische vragen voortaan schriftelijk door het college beantwoord. Waar nu ambtenaren de antwoorden mondeling geven in de informatiecarroussel, ontstaat er in de raadscommissie Byld meer ruimte voor overleg met de wethouder en voor politieke duiding, zonder dat er een debat ontstaat. Het stellen en beantwoorden van technische vragen is geregeld in het nieuwe artikel 17 van het RvO.

1.6 *Er zijn redactionele wijzigingen doorgevoerd*

Naast inhoudelijke aanpassingen zijn tekstuele verbeteringen aangebracht om de leesbaarheid, duidelijkheid en consistentie te vergroten.

Alternativen

Het huidige RvO handhaven, of slechts delen wijzigen. Deze opties zijn minder effectief en leiden niet tot de gewenste verbeteringen.

Kanttekenings/risiko's

1.1 *Raadsleden kunnen te weinig spreektijd ervaren bij complexe onderwerpen*

In artikel 22 is daarom geregeld dat de raad altijd anders kan beslissen.

1.2 *Vroege starttijd van activiteiten of vergaderingen kan voor inwoners lastig zijn waardoor participatie afneemt*

Het vroegere aanvangstijdstip is een optie, geen verplichting. Als inwoners willen inspreken, houdt de agendacommissie hier zoveel als mogelijk rekening mee.

1.3 Door schriftelijke antwoorden kunnen misverstanden ontstaan

Tijdens de raadscommissie ('Byld') is er om die reden de gelegenheid om aanvullende vragen te stellen.

Finânsjes

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan het vaststellen van deze verordening.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

Niet van toepassing op de totstandkoming van het RvO omdat het vooral de interne werkwijze van de raad betreft. In de praktijk van alledag moet er voldoende ruimte zijn en blijven voor inwoners om bijeenkomsten van de raad bij te wonen en te participeren.

Kommunikaasje

Na vaststelling publiceert de griffie de verordening op overheid.nl. De griffie communiceert de nieuwe werkwijze via de gemeentelijke website en op de social media van de raad.

Ferfolchtrajekt

De verordening treedt in werking op 1 januari 2026. Het is belangrijk om de ervaringen met de nieuwe werkwijze goed te volgen door die in het presidium te bespreken.

Buitenpost, 27 november 2025

Het presidium van de gemeenteraad van Achtkarspelen,

Het presidium van de gemeenteraad van Achtkarspelen,

secretaris,

burgemeester,

Dhr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries MSc

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het presidium d.d. 27 november 2025, punt nr.: 11;

Beslút:

1. Het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Achtkarspelen 2026 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Achtkarspelen van 18 december 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Dhr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries MSc